
**PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG AC ECONOMI
17/10/24**

Presenoldeb:

Y Cynghorwyr: Y Cynghorydd Cai Larsen (Cadeirydd)
Y Cynghorydd Rhys Tudur (Is-gadeirydd)

Y Cynghorwyr:- Jina Gwyrfai, Iwan Huws, Dewi Jones, Elwyn Jones, Gareth Tudor Jones, Gwilym Jones, Beth Lawton, Dewi Owen, John Pughe Roberts, Huw Llwyd Rowlands a Sian Williams.

Aelodau Cyfetholedig: Colette Owen (Yr Eglwys Gatholig), Sharon Roberts (Cynrychiolydd Rhieni / Llywodraethwyr Arfon), Elise Poulter (NEU) a Gwilym Jones (NASUWT).

Swyddogion yn bresennol: Bethan Adams (Ymgynghorydd Craffu) ac Eirian Roberts (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth).

Yn bresennol ar gyfer eitem 6:- Gwern ap Rhisiart (Pennaeth Addysg), Ffion Edwards Ellis (Pennaeth Cynorthwyol: Anghenion Addysg Arbennig a Chynhwysiad) ac Ellen Rowlands (Rheolwr Cynhwysiad).

Yn bresennol ar gyfer eitem 7:- Gwern ap Rhisiart (Pennaeth Addysg) a Sioned Owen (Rheolwr Gwasanaeth Blynyddoedd Cynnar).

Yn bresennol ar gyfer eitem 8: - Y Cynghorydd Menna Trenholme (Aelod Cabinet Gwasanaethau Corfforaethol), Catrin Love (Pennaeth Cynorthwyol Gwasanaethau Corfforaethol) a Gail Warrington (Rheolwr Iechyd Diogelwch a Llesiant).

Yn bresennol ar gyfer eitem 9: - Rhys Glyn (Pennaeth Cyfundrefn Addysg Drochi Gwynedd).

Cyfeiriodd y Cadeirydd at y newyddion oedd newydd dorri bod Arweinydd y Cyngor, y Cynghorydd Dyfrig Siencyn, wedi ymddiswyddo. Nododd yr arferai'r Arweinydd fynychu cyfarfodydd y pwyllgor hwn yn ei rôl fel Cadeirydd Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru, a diolchodd iddo am ei waith. Nododd ymhellach fod y Cynghorydd Beca Brown, a arferai fynychu'r pwyllgor hwn yn rheolaidd yn ei rôl fel Aelod Cabinet Addysg, wedi ymddiswyddo hefyd, a diolchodd iddi hithau am ei gwaith, ynghyd â'r Cynghorydd Elin Walker Jones, oedd wedi bwriadu bod yn bresennol yn y cyfarfod hwn yn ei rôl fel Aelod Cabinet Plant a Theuluoedd, ond a oedd bellach wedi ymddiswyddo hefyd.

1. ETHOL IS-GADEIRYDD

PENDERFYNWYD ethol y Cynghorydd Rhys Tudur yn Is-gadeirydd y pwyllgor hwn am 2024/25.

2. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan y Cynghorwyr Dawn Lynne Jones, Gwynfor Owen, Llio Elenid Owen a Richard Glyn Roberts.

3. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol.

4. MATERION BRYD

Dim i'w nodi.

5. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 18 Gorffennaf, 2024 fel rhai cywir.

6. ADRODDIAD CYNNYDD AR YMATEB I ARGYMHELLION ESTYN

Croesawyd y Pennaeth Addysg a'r swyddogion i'r cyfarfod.

Cyflwynwyd – adroddiad yn manylu ar gynnydd yr Adran Addysg mewn ymateb i argymhellion Adroddiad Estyn ar wasanaethau addysg yng Nghyngor Gwynedd (Mehefin 2023) mewn perthynas â phresenoldeb ac ymddygiad disgyblion yn ysgolion y sir.

Rhoddodd y Pennaeth Addysg grynodedd byr o gynnwys yr adroddiad gan nodi y bwriedid adrodd i'r pwyllgor ymhellach ymlaen ar gynnydd mewn ymateb i drydydd argymhelliad Estyn mewn perthynas â symud ymlaen ar flaenoriaethau strategol yr Adran.

Rhoddwyd cyfle i'r aelodau ofyn cwestiynau a chynnig sylwadau.

Gan gyfeirio at baragraff 4.3 o'r adroddiad, holwyd a oedd Grant Presenoldeb Llywodraeth Cymru i dargedu gwella presenoldeb unigolion penodol o fewn ysgolion yn debygol o barhau. Mewn ymateb, nodwyd:-

- O safbwynt grantiau Llywodraeth Cymru, na roddid sicrwydd ymhellach na blwyddyn ar y tro. Fodd bynnag, gan fod y trafodaethau'n genedlaethol gyda'r Llywodraeth yn amlygu bod hon yn broblem genedlaethol a'i bod yn flaenoriaeth genedlaethol i gael plant i'r ysgol, roedd yn annhebygol iawn y byddai'r grant yma'n dirwyn i ben ymhen blwyddyn.
- Er hynny, roedd yn ofynnol i'r Adran baratoi ar gyfer y posibilrwydd y gallai'r grant ddod i ben, ac roedd y prif drafodaethau ynghylch hynny yn canolbwyntio ar gapasiti'r tîm a sut mae ysgolion yn ymateb i ddiffyg presenoldeb.
- Nad oedd modd cyfarch diffyg presenoldeb ar y raddfa bresennol gyda thîm o 10 o swyddogion lles, a byddai'n rhaid i bawb weithio fel un i egluro wrth yr ysgolion beth yw eu dyletswyddau fel bod modd wedyn i'r Tîm Llesiant weithio gyda charfan benodol o blant sydd â'u presenoldeb islaw hicy'n penodol.

Holwyd beth oedd y prif reswm dros y lefelau presenoldeb isel yn yr ysgolion. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Mai salwch oedd yn cael ei adrodd yn bennaf gan ysgolion. Yn dilyn y cyfnod clo, roedd tueddiad gan rieni i gadw plant adref o'r ysgol gyda mân anhwylderau megis annwyd neu gur pen, ac roedd yn anodd iawn i'r Awdurdod a'r ysgolion herio hynny.
- Yr adolygydd y polisi fel bod modd amlygu'r camau y gall ysgolion eu cymryd i ymateb i salwch, yn enwedig yng nghyswllt absenoldebau parhaus, estynedig

neu reolaidd, a thrwy'r drefn monitro, gellid adnabod patrymau a gyrru swyddog lles i mewn i drafod gyda'r rhieni petai angen.

Awgrymwyd y byddai'n fuddiol petai yna ganllawiau ar gael i gynorthwyo rhieni i ddod i benderfyniad ynglŷn â phryd i gadw plant adref a phryd i'w gyrru i'r ysgol. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod meddylfryd rhieni o ran pryd i gadw plant adref o'r ysgol wedi newid ers Cofid, a bod yna fwy o ymwybyddiaeth bellach o'r posibilrwydd o ledaenu heintiau.
- Bod mwy o bobl yn gweithio o gartref ers Cofid a'i bod yn haws felly i rai rhieni gadw eu plant adref o'r ysgol.
- Ar ddiwedd y dydd, bod hyn yn benderfyniad i'r rhieni ei wneud, ond gallai'r Awdurdod gefnogi'r ysgolion o ran y negeseuon a roddir i rieni i fynd ar ôl hynny.

Nodwyd bod nifer y gwaharddiadau yn Arfon yn sylweddol uwch nag yn y rhannau eraill o'r sir a holwyd a oedd hynny'n batrwm cyffredinol, neu a oedd yna nifer fechan o ysgolion yn Arfon yn gwthio'r ffigwr i fyny? Nodwyd y byddai'n fuddiol gweld y data fesul ysgol er mwyn gweld beth sydd y tu cefn i hyn. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod poblogaeth Arfon yn llawer uwch na Meirionnydd a Dwyfor gyda'i gilydd ac edrychid ar y canran fesul mil o ddisgyblion.
- Bod yr Awdurdod yn tracio 5 ysgol, 4 yn Arfon ac un ym Meirionnydd.

Gan gyfeirio at sylw yn gynharach yn y drafodaeth bod meddylfryd rhieni tuag at yrru plant i'r ysgol wedi newid ers Cofid, holwyd a oedd hynny'n wir o fewn yr ysgol hefyd. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Yn sicr bod yna nerfusrwydd ymysg staff yr ysgolion, nad oedd o bosib' yn bodoli cynt, o ran yr effaith y gall plentyn sâl ei gael arnyn nhw ac ar weddill cymuned yr ysgol.
- Er hynny, bod presenoldeb yn ôl ar frig rhestr blaenoriaethau ysgolion unigol erbyn hyn, gyda'r ysgolion hynny yn dathlu presenoldeb uchel ac yn annog rhieni i yrru eu plant i'r ysgol.
- Y cyrhaeddwyd sefyllfa dipyn gwell erbyn hyn gyda chanran presenoldeb yn cynyddu, er nad mor gyflym ag y dymunid.

Holwyd a oedd lefelau presenoldeb yn codi'n gyflymach yn y sector cynradd neu'r sector uwchradd. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod lefelau presenoldeb yn y sector cynradd yn sylweddol uwch na'r uwchradd ac yn eithaf sefydlog hefyd.
- Y gwelwyd cynnydd bychan yn y sector uwchradd o gymharu â llynedd ond cydnabyddid bod yna lawer mwy o waith i'w wneud ar hyn. Roedd yr Adran yn gweithio'n agos iawn gyda'r ysgolion i flaenoriaethu codi presenoldeb i'r lefel cyn Cofid, ac yn uwch na hynny.
- I allu cynyddu canran presenoldeb y sir, bod rhaid i'r sylw fod ar y trwch o boblogaeth yr ysgolion sydd â chanran presenoldeb o dan 90%, yn hytrach na'r achosion unigol sydd ar efallai 30% neu 40%, gan fod y niferoedd hynny yn fychan a'r unigolion dan sylw yn derbyn cefnogaeth gan y timau lles ayb.
- Bod y Pennaeth Addysg wedi anfon llythyr at holl rieni'r sir yn pwysleisio bod rhaid i bresenoldeb fod yn flaenoriaeth. Roedd yr ymatebion a gafwyd gan rieni yn gymysglyd iawn, ond efallai'n amlygu'r dryswch ymysg rhai rhieni ynglŷn â phwysigrwydd anfon eu plant i'r ysgol. Er hynny, drwyddi draw, roedd pobl yn deall bod rhaid newid gêr o ran presenoldeb, neu fel arall nid yw'r plant am ffynnu yn academiaidd.

Croesawyd y ffaith bod ysgolion yn casglu data eithaf trylwyr o ran tracio absenoldeb ac yn ei ddefnyddio i fireinio'r gweithredu sydd ei angen wedyn i godi'r ffigwr presenoldeb. Mewn ymateb, nodwyd bod y defnydd o ddata yn dda mewn ysgolion. Credid, fodd bynnag, bod angen herio mwy ar rieni sy'n cysylltu â'r ysgol i ddweud bod eu plant yn sâl, gan nad oes modd erlyn rhiant ar sail diffyg presenoldeb os yw'r absenoldeb hwnnw wedi'i awdurdodi gan yr ysgol, a dyma'r math o negeseuon sy'n cael eu rhoi drosodd i'r ysgolion bellach.

Nodwyd bod canfyddiad Mrs Caroline Rees, a gomisiynwyd i gynnal arolwg manwl o'r Gwasanaeth Cynhwysiad, yn adleisio argymhelliad Estyn bod angen lleoliadau addas ar gyfer darpariaeth y tu allan i'r ysgol, a holwyd a oedd yna ddiweddariad ar hynny. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod adroddiad Mrs Caroline Rees wedi helpu'r gwasanaeth i greu sylfaen o ran cyfeiriad yn y maes cynhwysiad a'r maes cefnogi ymddygiad, yn enwedig i'r nifer cynyddol o blant sy'n methu ymdopi, neu na ellir eu cynhwyso mewn ysgolion prif lif.
- Mai'r egwyddor sylfaenol yng Ngwynedd yw y dylai plant gael eu cynhwyso o fewn yr ysgolion prif lif, ond ei bod yn her i wneud hynny bob amser, yn enwedig gan fod ymddygiad plant yn dwysau wrth i'r blynyddoedd fynd rhagddynt.
- Bod sefydlu Bwrdd Prosiect yn gam pwysig ymlaen i gael barn penaethiaid ysgolion ar gyfeiriad y Gwasanaeth Cynhwysiad dros y blynyddoedd nesaf, gan mai'r penaethiaid sy'n dod i benderfyniad ynghylch gwahardd unigolion. Gan hynny, roedd yn allweddol bwysig bod y penaethiaid yn rhan o'r datrysiad er mwyn sicrhau bod y ddarpariaeth y tu allan i'r ysgol yn addas i bwrpas.
- Y cyflawnwyd gwaith manwl yn edrych ar arferion da mewn siroedd eraill, ayb, ond gan fod sefyllfa gyllidol yr Adran yn anodd, edrychwyd ar sut y gellid gwneud gwell defnydd o'r cyllid sydd ar gael eisoes i greu model sy'n darparu gwell cefnogaeth am yr un gost. Roedd hynny'n her gan fod gofalu am blant sydd ag anghenion ymddygiadol dwys yn gostus, gyda'r gymhareb staff i blentyn, er enghraifft, yn costio llawer iawn mwy na phetai'r plant hynny mewn ysgol prif lif.
- Mai dymuniad yr Adran oedd gweld cyn lleied â phosib' o ddisgyblion allan o addysg a bod y ddarpariaeth ar eu cyfer yn rhagorol ac yn rhoi gwerth da am arian. Ni ellid darparu ar gyfer cannoedd o blant yn cael eu heithrio o addysg yng Ngwynedd gan fod daearyddiaeth y sir yn golygu na ellid darparu un ganolfan yn y canol ar gyfer pawb.

Croesawyd gonestrwydd yr adroddiad, er enghraifft, y cyfeiriad at yr angen i newid gêr o ran presenoldeb. Gan gyfeirio at y tabl ym mharagraff 4.4 o'r adroddiad, sylwyd y bu cynnydd ym mhresenoldeb 56% o'r grwpiau a dargedwyd, a diolchwyd i'r Swyddogion Lles am eu gwaith. Holwyd, fodd bynnag, a oedd y cynnydd yn y lefelau presenoldeb ers ymweliad Estyn ym Mehefin 2023 yn ddigonol. Gan gyfeirio at bresenoldeb fesul awdurdod lleol, croesawyd y ffaith bod ffigurau Gwynedd wedi cynyddu o 88.7% yn 2022/23 i 89.1% yn 2023/24, ond nodwyd bod ffigurau rhai siroedd eraill un uwch, megis Wrecsam (90.1%) a Sir Fynwy (90%), a holwyd a oedd yna unrhyw wersi i'w dysgu gan y cynghorau hynny. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Nad oedd y cynnydd mewn lefelau presenoldeb yng Ngwynedd yn ddigonol, ond roedd yn amlwg bod y mwyafrif helaeth o gynghorau yn ei gweld yn anodd cael y maen i'r wal hefyd. Bwriadai'r Adran barhau i fynd ar ôl y mater hwn yn ddidrugaredd hyd oni fyddai'r ffigurau presenoldeb yn ôl lle dylent fod.
- Bod swyddogion yr Adran yn trafod yn helaeth gyda'u cydweithwyr ar draws y rhanbarth, ac yn cynnal trafodaethau cenedlaethol hefyd, a chredid bod Gwynedd yn gweithio ar y pethau cywir.

- Yn ogystal â'r ymgyrch genedlaethol sydd ar y ffordd gan y Llywodraeth, bod bwriad hefyd i gynnal ymgyrch yn lleol i hyrwyddo presenoldeb ar gyfryngau cymdeithasol y Cyngor. Gofynnwyd hefyd i Gareth yr Orangutang wneud gwaith ar hyrwyddo presenoldeb gyda phlant ysgol.
- Bod yr Adran yn edrych oes gwersi i'w dysgu gan siroedd eraill, ond mewn rhai sefyllfaoedd, roedd siroedd eraill yn edrych ar Wynedd fel enghraifft o arfer da ac yn ystyried beth allent hwy ei ddysgu gennym ni.
- Mai'r gwendid mwyaf ar hyn o bryd oedd y ffaith bod y data ar lefel awdurdod yn cyrraedd yn hwyr a heb ei ddadansoddi i'r lefel y byddem yn dymuno. Roedd hynny yn rhoi'r Cyngor ar y droed ôl o ran targedu grwpiau penodol o ddysgwyr ayb. Fodd bynnag, roedd yr Adran yn gweithio ar fyrder i fynd i'r afael â hyn.

Nodwyd bod Mrs Caroline Rees yn cytuno gydag argymhelliad Estyn bod angen i'r Awdurdod weithio gydag arweinwyr ysgolion i gyd-lunio strategaeth cynhwysiad effeithiol ledled y sir. Holwyd faint o drafodaethau oedd wedi bod gyda'r ysgolion ynglŷn â hynny ac a oedd unrhyw beth wedi'i gyflawni. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod y penaethiaid yn gweithio gyda'r Adran o'r cychwyn i ddod â chynllun at ei gilydd a'u bod hefyd yn rhan o'r ymweliadau i weld arfer da.
- O ran yr heriau cynhwysiad, bod y gwaith gydag asiantaethau eraill ac adrannau eraill o fewn y Cyngor yn rhan o hynny.
- Yr edrychid ar ddatrysiadau megis cynnal gweithdy i edrych pa wasanaethau sy'n gweithio gyda phobl ifanc y tu allan i'r ysgol hefyd. Nid oedd hyn yn ddatrysiad ysgolion yn unig, ond yn rhywbeth sydd angen ei wneud yn ehangach o ran y gymuned hefyd.

Holwyd a oedd yr Adran yn annog penaethiaid i atgoffa'r staff i lenwi'r gofrestr er osgoi bylchau yn y data. Mewn ymateb, nodwyd bod y neges yma wedi mynd allan i'r ysgolion sawl gwaith ac y byddai'n cael ei hanfon eto i atgoffa'r ysgolion o bwysigrwydd cofrestru plant ddwywaith y dydd yn amserol, yn unol â'r gofyn cyfreithiol.

Holwyd a oedd yr Adran yn monitro os yw ysgol wedi llwyddo i gofnodi pob un disgybl yn amserol. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Y gallai'r Adran fonitro os ydi ysgol wedi cofrestru plant ddwywaith y dydd, ond na ellid monitro bod hynny wedi'i wneud yn amserol.
- Mai cyfrifoldeb yr ysgol yw sicrhau bod plant wedi'u cofrestru yn amserol a disgwylir i Dîm Rheoli unrhyw ysgol, yn enwedig ysgol uwchradd, fod yn ymwybodol petai staff heb gofrestru plant ar amser a mynd i'r afael â hynny.

Holwyd a oedd yna ysgolion uwchradd sydd heb wahardd o gwbl ers dwy flynedd. Nodwyd hefyd y byddai wedi bod yn fuddiol gweld ffigurau cymharol siroedd eraill. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod cymhariaeth gydag awdurdodau eraill yn gymhleth gyda nifer o ffactorau gwahanol yn bwydo i mewn i hyn, a bod yna eithriadau o fewn awdurdodau unigol hyd yn oed.
- Yng Ngwynedd, gyda 12 ysgol uwchradd a 2 ysgol gydol oes, roedd 14 o benaethiaid yn gwneud penderfyniadau o ran gwahardd plant, ac nid oedd yr Awdurdod yn ymyrryd yn y penderfyniad hwnnw os nad oedd wirioneddol raid.
- Bod gan awdurdodau eraill nifer llai o ysgolion, a bosib' bod eu darpariaethau cynhwysiad yn wahanol hefyd.
- Y gallai sir fechan yn ddaearyddol, lle mae popeth yn agos at ei gilydd, fod â darpariaeth yn y canol fyddai'n cynhwyso nifer o'r plant cyn iddyn nhw gyrraedd y pwynt o wynebu gwaharddiad.
- Gallai Gwynedd fod â nifer uchel o waharddiadau, ond nifer isel o ddisgyblion y tu allan i addysg, a gallai siroedd eraill fod â nifer isel o waharddiadau, ond

nifer sylweddol uwch na Gwynedd o blant blwyddyn 11 ddim mewn addysg o fewn ysgolion prif lif.

- Er hyn i gyd, bod nifer y gwaharddiadau yng Ngwynedd yn rhy uchel. Gellid casglu bod ymddygiad plant yng Ngwynedd yn debyg i ymddygiad plant mewn siroedd eraill, ond roedd yn ymddangos o'r ffigurau nad oedd y siroedd eraill hynny yn gwahardd gymaint â ni, a dyna'r neges a gyflëwyd i'r ysgolion yn ddiweddar iawn.

Gan gyfeirio at y sylw yn gynharach yn y drafodaeth ynglŷn â thracio ysgolion, gofynnwyd pa fath o gymorth a her sy'n cael ei roi i'r ysgolion hynny. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod y gefnogaeth a roddir i ysgolion â nifer uchel o waharddiadau yn cynnwys edrych ar y rhwystrau a thracio unigolion sy'n derbyn nifer o gyfnodau gwaharddiad er mwyn gallu eu cefnogi.
- Er bod nifer y gwaharddiadau parhaol yn hynod uchel ac angen sylw, 10% yn unig o'r holl waharddiadau oedd wedi arwain at waharddiadau parhaol yn ystod y cyfnod dan sylw.
- Bod gan yr Awdurdod gytundeb gyda'r ysgolion i geisio gwneud popeth i osgoi gwaharddiadau parhaol.
- Bod gan yr Awdurdod ddarpariaeth y tu allan i'r ysgol petai'n rhaid symud ar fyrder yn achos unigolyn a gafodd ei wahardd yn barhaol o un ysgol yn wynebu gwaharddiad parhaol o ysgol arall.
- Bod yr Adran yn ffyddiog eu bod yn llwyr ymwybodol pa ysgolion sy'n gwahardd fwyaf, pwy yw'r disgyblion a lle mae angen rhoi adnoddau i gefnogi, er yr heriau cyllidol ynghlwm â hynny.

Awgrymwyd y byddai'n fuddiol cael diweddariad ymhen blwyddyn ar gynnydd o ran y 5 ysgol yng Ngwynedd sy'n cael eu tracio.

Mynegwyd pryder bod plant yn delio â chyffuriau y tu allan i ysgol uwchradd. Holwyd a oedd hyn yn broblem o fewn yr ysgolion hefyd, a beth oedd yn cael ei wneud ynglŷn â hynny. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Ei bod yn drist adrodd bod yna unigolion yn mynd â chyffuriau i mewn i'r ysgol, a bod yna waharddiadau ynghlwm â hynny.
- Y llwyddwyd i ddenu arian ychwanegol ar gyfer penodi 2 swyddog wedi'i lleoli o fewn y Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid, ond yn gweithio mewn partneriaeth gyda'r Adran Addysg, i fynd o amgylch yr ysgolion ac i weithio gydag unigolion sydd wedi'u gwahardd am ddod â chyffuriau i mewn i'r ysgol.

Nodwyd ei bod yn gysur gweld bod yr Adran yn rhoi ystyriaeth i'r broblem gyffuriau sy'n dwysau o fewn ein cymdeithas.

PENDERFYNWYD

- 1. Derbyn yr adroddiad gan nodi'r sylwadau.**
- 2. Gofyn am ddiweddariad i'r Pwyllgor ar gynnydd yn y dyfodol.**

7. TRAWSNEWID ADDYSG AR GYFER PLANT YN EU BLYNYDDOEDD CYNNAR

Croesawyd y Rheolwr Gwasanaeth Blynyddoedd Cynnar i'r cyfarfod.

Cyflwynwyd – adroddiad yn gwahodd y pwyllgor i graffu:-

- Beth yw'r camau y bwriedir eu cymryd er mwyn trawsnewid addysg ar gyfer plant yn eu blynyddoedd cynnar?

- Beth yw'r amserlen a'r cerrig milltir allweddol ar gyfer trawsnewid y gwasanaeth?
- Sut y bwriedir cyllido trawsnewid y gwasanaeth blynyddoedd cynnar?

Rhoddodd y Rheolwr Gwasanaeth Blynyddoedd Cynnar grynodedb byr o gynnwys yr adroddiad.

Rhoddwyd cyfle i'r aelodau ofyn cwestiynau a chynnig sylwadau.

Mynegwyd siomedigaeth ynglŷn â chynnydd y gwaith hyd yma. Nodwyd y deallid y rhwystrau o ran staffio a chyllid, ond pwysleisiwyd mai'r blynyddoedd cynnar yw'r cyfnod mwyaf pwysig yn natblygiad plentyn.

Holwyd faint o gydweithio agos sy'n digwydd rhwng yr Adran Addysg a'r Adran Plant oherwydd, yn ôl diffiniad y Llywodraeth, roedd y blynyddoedd cynnar yn cynnwys 0-7 oed, ond nid oedd yna unrhyw gyfeiriad yn yr adroddiad at y cyfnod ar ôl i'r plant gychwyn yn yr ysgol. Mewn ymateb, nodwyd bod rhaglen waith yr Uned Blynyddoedd Cynnar yn canolbwyntio ar y cyfnod cyn ysgol yn bennaf, sef addysg feithrin a'r cynlluniau ar gyfer plant dan 4 oed.

Cyfeiriwyd at y polisi newydd fydd yn dod i rym y flwyddyn nesaf ynglŷn â thoiledu, a holwyd sut y bwriedid talu am y ddarpariaeth. Holwyd hefyd a oedd peryg' y gallai plentyn sydd ddim yn sych gael eu hamddifadu o fynd i'r ysgol hefo'u cyfoedion. Mewn ymateb, nodwyd:

- Y byddai'r polisi yn rhoi'r disgwyliad ar rieni i fod yn toiledu eu plant, gyda chefnogaeth yn cael ei ddarparu ar gyfer gwneud hynny.
- Bod y cynllun yn cael ei groesawu gan yr ysgolion gan ei fod yn ail-ddiffinio'r berthynas rhwng rhieni ac ysgol, fel bod rhieni yn rhiantu ac ysgolion yn addysgu'r plant.
- Bod ymrwymiad yr Adran Addysg a'r Gwasanaethau Plant i'r blynyddoedd cynnar yn sylweddol o ran amser ac o ran yr hyn y ceisir ei wneud, ac yn heriol hefyd gan fod angen ceisio dadwneud ac ail-greu systemau cymhleth, gan ymgorffori'r gwasanaethau iechyd yn hyn hefyd.
- Bod yr ysgolion eu hunain yn talu am waredu clytiau, sy'n gostus iawn iddynt. Ni fyddai yna gost ar yr ysgolion yn sgil cyflwyno'r polisi newydd gan y byddai'n ofynnol i blant gael eu toiledu cyn dod i'r ysgol, ond byddai cost y gefnogaeth drwy'r gwasanaeth iechyd, ayb, yn dod o'r grantiau sydd ar gael.

Holwyd pam nad oedd yna lawer o gyfeiriad at y Mudiad Ysgolion Meithrin a'r gwasanaeth iechyd yn y cynlluniau. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod y berthynas gyda'r Mudiad Ysgolion Meithrin yn dda. Fodd bynnag, roedd yna ragor o waith i'w wneud i ddatblygu'r berthynas honno ymhellach, ac roedd hynny'n rhan o'r gwaith sy'n cael ei gyflawni gan yr Uned Blynyddoedd Cynnar ar hyn o bryd.
- Y gellid dadlau bod gan Wynedd fwy o gylchoedd meithrin na siroedd eraill, a hynny oherwydd natur yr iaith ayb.
- Bod yna Fwrdd Ansawdd ar gyfer y blynyddoedd cynnar sy'n cynnwys cynrychiolaeth o du'r cylchoedd meithrin, a bod yna dîm o athrawon yn cefnogi ansawdd y ddarpariaeth a thîm o swyddogion o'r mudiad yn cefnogi agweddau mwy rheolaethol a llywodraethol y ddarpariaeth.
- Bod mwyafrif helaeth y materion sy'n codi yn faterion yn ymwneud ag arweinyddiaeth a llywodraethiant cylchoedd, yn hytrach nag ansawdd y ddarpariaeth.

Mewn ymateb i'r sylwadau hyn, nododd yr aelod a gododd y mater nad oedd hynny'n amlwg yn yr adroddiad.

Mynegwyd pryder ei bod yn ymddangos o ddarllen paragraff 9 o'r Rhaglen Waith Trawsffurfio'r Blynyddoedd Cynnar mai 21 yn unig o'r 83 darparwr gofal plant cofrestredig yng Ngwynedd sy'n darparu gwasanaeth Cymraeg neu ddwyieithog. Mewn ymateb, nodwyd bod yna 81 o ddarparwyr cofrestredig, gyda 21 ohonynt yn darparu gwasanaeth ôl ofal plant 2 oed, a'i bod yn ofynnol i'r holl ddarparwyr ddarparu yn Gymraeg ac yn ddwyieithog.

Awgrymwyd y gallai'r ddogfen Chwarae, Dysgu a Gofal Plentynod Cynnar yng Nghymru fod yn gynsail i lunio strategaeth i Wynedd gyda'r data lleol sydd gennym. Cwestiynwyd yr holl ymgynghori a chomisiynu arolygon, yn lle symud ymlaen gyda'r strategaeth. Nodwyd hefyd bod trawsnewid addysg ar gyfer y blynyddoedd cynnar yn golygu creu newid er gwell drwy Wynedd gyfan, ond ni welid cyfeiriad yn yr adroddiad at Llŷn. Nodwyd bod yna waith da iawn yn digwydd mewn pocedi o'r sir, ond pwysleisiwyd y dylai pob plentyn 5 oed fod yn y ffrâm ar gyfer addysg a chyfleoedd chwarae. Holwyd ble roedd y weledigaeth ac erfyniwyd ar y Gwasanaeth i ddatblygu'r Strategaeth ar frys gan fod amser yn brin. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod llunio'r Strategaeth yn flaenoriaeth i'r Gwasanaeth.
- Bod grantiau'r Llywodraeth dros y 10 mlynedd ddiwethaf wedi arwain at fwy o ddarpariaeth mewn rhai pocedi o'r sir, ac nid oedd yn gyfartal ar gyfer holl blant Gwynedd. Dyma fyddai'n llywio'r Strategaeth, a byddai'n rhaid gweithio gyda'r partneriaid eraill i'w llunio.
- Y byddai'n rhaid edrych ar atebolrwydd y gwaith hefyd a mynegwyd gwerthfawrogiad o'r ffaith bod y mater hwn yn cael ei graffu er sicrhau hynny.

Gan gyfeirio at baragraff 10 o'r Rhaglen Waith, holwyd pa mor amlwg fydd y Gymraeg yn y gofodau gofal plant ac addysg feithrin newydd, yn benodol felly Ysgol Ein Harglwyddes, Bangor, sydd yn y categori trosiannol. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Y cafwyd cyfarfod gyda llywodraethwyr Ysgol Ein Harglwyddes i egluro'r weledigaeth o ran cael darpariaeth Cymraeg neu ddwyieithog, a'u bod yn cytuno, pan fydd y broses caffel yn digwydd, y byddwn yn chwilio am ddarpariaeth fydd yn gweithredu yn ddwyieithog.
- Bod yna ddarpariaeth ar safle presennol yr ysgol ar hyn o bryd, ac y bu'r Adran yn cydweithio gyda'r ddarpariaeth honno dros y cyfnod diwethaf i wella eu hansawdd o ran darparu yn ddwyieithog.

Mewn ymateb i gwestiwn, cadarnhawyd y bydd y llywodraethwyr a swyddogion y Cyngor yn cael mewnbwn i'r gwaith o werthuso'r broses caffael, gan edrych ar gael darpariaeth ddwyieithog ar y safle.

Nodwyd, er bod y gofodau i'w croesawu, ei bod yn anodd weithiau cynnal y gofodau sy'n bodoli eisoes, yn arbennig felly mewn ardaloedd gwledig lle mae'r niferoedd plant yn gallu bod yn isel o dro i dro, a holwyd faint o bwys a roddid ar gynnal y gofodau hynny. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod yna sawl ffynhonnell gyllidol yn mynd i'r lleoliadau gofal plant ac addysg feithrin ar hyn o bryd, a bod hynny wedi cynyddu'n sylweddol dros y 4 blynedd ddiwethaf.
- Dros y cyfnod diwethaf rhoddwyd cyfraniadau eithaf teg i gylchoedd bach er mwyn eu cadw'n hyfyw, ond roedd yna fwy o gyllideb yn dod gan y Llywodraeth hefyd gan eu bod yn gobeithio ymestyn gofal plant 2 oed ymhellach. Gan hynny, roedd rhaid ystyried hyn i gyd a gweld beth yn union yw'r fformiwla ariannu sydd angen mynd i gylchoedd er mwyn eu cadw.

- Bod cadw rhai o'r cylchoedd meithrin lleiaf yn andros o her mewn sir wledig fel Gwynedd, ond gallai'r cynnydd yn y gofyn o ganlyniad i ymestyn gofal plant 2 oed ymhellach eu gwneud yn fwy hyfyw yn y dyfodol.
- Bod addysg a gofal plant yn y blynyddoedd cynnar yn gostus gan fod angen cymhareb staff / plentyn diogel ac oherwydd bod y disgwyliadau ar y lleoliadau yn sylweddol, boed hynny'n arolwg Estyn, neu'n arolwg o'r canllawiau diogelu ayb sy'n cael eu gwneud yn rheolaidd.
- Nad oedd yna'r niferoedd plant mewn pocedi o ardaloedd yng Ngwynedd i gyfiawnhau, neu i fod yn sefydlu darpariaeth hyfyw i'r dyfodol, a hynny oherwydd dewisiadau rhieni neu'r ffaith nad oes yna blant o gwbl mewn rhai ardaloedd.
- O ran ariannu cylchoedd meithrin, bod y Cyngor wedi bod yn rhoi dyraniad craidd i bob lleoliad, sy'n golygu bod cylch gyda 3-4 o blant yn cael yr un dyraniad craidd â chylch gyda 30 o blant.
- Bod y sefyllfa'n gymhleth, yn enwedig gan mai gwirfoddolwyr sydd, i bob pwrpas, yn sefydlu cylchoedd meithrin a darpariaethau gofal, a bod pwysau aruthrol arnynt fel unigolion i allu cynnal y darpariaethau hynny.
- Y dymunid sicrhau'r craffwyr bod y Gwasanaeth yn ystyried popeth o ran sut y gellir sicrhau darpariaeth o ansawdd i blant cyn iddyn nhw gychwyn yn yr ysgol, a bod cynladwyedd yn un ohonynt.

Nodwyd bod rhai rhieni mewn ardaloedd tu hwnt o wledig yn dewis peidio rhoi eu plant yn y cylch meithrin agosaf gan fod y niferoedd yn isel yn barod, ac yn eu rhoi mewn cylch arall lle mae'r niferoedd yn uwch. Golygai hynny bod yna lai o blant yn mynd i fod yn yr ysgolion gwledig hynny yn y dyfodol, ac roedd hynny'n bryder. Awgrymwyd bod yna amryfal ffyrdd o geisio cymell pobl i rannu plant yn eithaf teg ar draws cylchoedd meithrin, yn enwedig os nad ydi rhai o'r rhieni yn defnyddio'r cylch sydd ar eu stepen drws.

Holwyd a oedd lle i ystyried y gallai ysgolion gynnal eu hysgol feithrin eu hunain, fel eu bod yn dod o dan adain y Cyngor, yn hytrach na'r Mudiad Ysgolion Meithrin. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod y cwestiwn yn un anodd ei ateb oherwydd bod y sefyllfa mewn rhai ardaloedd yn benthyc ei hun yn fwy i fodel lle byddai plant, o bosib, yn cychwyn yn gynt yn yr ysgol, nag a fyddai mewn ardaloedd eraill.
- Bod y sefyllfa'n gymhleth hefyd o ran y cwestiwn a fyddai'r Cyngor yn darparu'r addysg a'r gofal, a sut y gellid bod yn deg â darparwyr gofal yn y sector breifat y tu allan i addysg.
- Gan mai un polisi mynediad sydd gan Wynedd ar gyfer yr holl ysgolion, byddai newid yr oed mynediad mewn un ysgol yn golygu ymgynghori â phob ysgol.
- Bod llawer o'r gwirfoddolwyr yn y cylchoedd meithrin yn llywodraethwyr ysgolion hefyd.
- Bod rhaid pwysu a mesur hyn wrth symud ymlaen, ond y dymunid pwysleisio'r berthynas waith dda sydd gan y Cyngor gyda'r Mudiad Ysgolion Meithrin a'r ffordd y ceisir meddwl am ddulliau mwy cynaliadwy o gynnal y darpariaethau. Roedd y Cyngor yn cynnal y math yma o drafodaethau gyda'r Mudiad gan na chredid bod y drefn bresennol o bwyllgor o wirfoddolwyr a nifer fechan o staff a phlant yn gynaliadwy i'r dyfodol yng Ngwynedd.

Nodwyd mai dyma'r math o beth y byddai'r aelodau wedi dymuno ei weld yn yr adroddiad er mwyn cael sicrwydd o ran y cydweithio, a mynegwyd siomedigaeth ynglŷn â'r diffyg gweledigaeth i symud ymlaen a chynllunio yn yr adroddiad.

PENDERFYNWYD

1. **Derbyn yr adroddiad gan nodi'r sylwadau.**
2. **Nodi pryder ynglŷn â'r diffyg adnoddau sydd ar gael i symud y gwaith ymlaen.**
3. **Bod y pwyllgor yn edrych ymlaen at weld cydweithredu ehangach gydag asiantaethau eraill perthnasol.**
4. **Gofyn am ddiweddariad i'r Pwyllgor ymhen blwyddyn.**

8. STRATEGAETH LLESIANT STAFF

Croesawyd yr Aelod Cabinet Gwasanaethau Corfforaethol a'r swyddogion i'r cyfarfod.

Cyflwynwyd – adroddiad yr Aelod Cabinet Gwasanaethau Corfforaethol yn gwahodd y pwyllgor i graffu'r maes llesiant staff er mwyn cael sicrwydd fod trefniadau priodol mewn lle ac y bydd y Strategaeth arfaethedig yn cyfarch yr heriau o ran ôl-effaith cyfnod y pandemig ymysg y gweithlu a chostau absenoldebau staff oherwydd salwch.

Gosododd yr Aelod Cabinet y cyd-destun a rhoddodd y Pennaeth Cynorthwyol Gwasanaethau Corfforaethol grynodedb byr o gynnwys yr adroddiad.

Rhoddwyd cyfle i'r aelodau ofyn cwestiynau a chynnig sylwadau.

Nodwyd:-

- Fel sy'n gyffredin bob amser mewn arolwg staff, bod yna dipyn o farn yn yr adroddiad ynglŷn â gwybodaeth a sgiliau rheolwyr canol, a nodwyd y croesawid y Strategaeth cyn belled â'i bod yn cael ei gweithredu a'i mabwysiadu yn benodol gan uwch swyddogion, a bod rheolwyr llinell, a rheolwyr canol yn benodol, yn derbyn hyfforddiant rheolaidd ac arweinyddiaeth.
- Er bod yr adroddiad yn dyfynnu ychydig o eiriau staff i ddangos beth yw'r teimlad, y byddai wedi bod yn fuddiol cyflwyno mwy o ddata a gwybodaeth i ddangos beth yw barn staff gwahanol adrannau'r Cyngor yn sgil yr Arolwg Llais Staff.
- Bod yr absenoldebau staff yn uchel ac y byddai wedi bod yn fuddiol cyflwyno mwy o wybodaeth er mwyn gweld oes yna broblemau amlwg mewn rhai adrannau, a'r rhesymau dros hynny.
- Y croesawid y cyfle i'r pwyllgor graffu'r maes hwn eto.

Mewn ymateb i'r sylwadau, nodwyd:-

- Bod y data yn sicr ar gael. O ran yr Arolwg Llais Staff yn benodol, bod yna neges glir o ran yr ystadegau ar lesiant, gyda'r sgôr llesiant yn is na'r sgôr swyddi / gwasanaethau. Roedd yna neges glir hefyd nad oedd staff rheng-flaen yn ymwybodol o'r pecynnau cefnogaeth sydd ar gael.
- O ran y sylw ynglŷn â rheolwyr, bod gweithlu iach a bodlon bellach yn un o'r 9 ffrwd gwaith yng Nghynllun Ffordd Gwynedd, gyda ffrwd gwaith arall yn ymwneud â datblygu staff a rheolwyr, a byddai'r Strategaeth yn plethu i mewn i hynny o ran y rhaglenni sydd ar gael i ddatblygu rheolwyr.

Awgrymwyd, er bod rheolwyr canol yn arbenigwyr yn eu maes, nad oeddent bob amser yn rheolwyr naturiol, a gofynnwyd at bwy y dylai'r staff gyfeirio unrhyw bryderon sydd ganddynt ynglŷn â materion rheolaethol. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Yn amlwg, gallai staff uchafu materion o'r fath o fewn y gwasanaeth neu'r adran, ond, fel rhan o'r Cynllun Llesiant, bwriedid adnabod cydlynwyr llesiant o fewn pob adran.
- Y gallai staff hefyd gyfeirio'r mater i sylw'r Gwasanaeth Adnoddau Dynol neu'r drefn Canu'r Gloch.

Nodwyd y byddai'n ddiddorol gweld yr ystadegau ar dudalennau 2 a 3 o'r Cynllun Llesiant dros gyfnod o, dyweder, 5 mlynedd er mwyn gallu cymharu'r sefyllfa bresennol gyda'r sefyllfa cyn, ac yn ystod y cyfnod Cofid.

Croesawyd y bwriad i adnabod cydlynwyr llesiant, a holwyd, o safbwynt llesiant y cydlynwyr eu hunain, a oedd bwriad i'w rhyddhau o'u dyletswyddau arferol am gyfnodau i ymgymryd â'r rôl yma. Mewn ymateb, nodwyd bod y trafodaethau ynglŷn â hynny yn parhau.

Holwyd a oedd modd i'r staff droi at rywun annibynnol am gyngor ynglŷn â materion llesiant. Mewn ymateb, nodwyd bod gan y Cyngor gytundeb gyda Medra, sydd â nifer o gwmselwyr dros Gyngor Gwynedd, a bod modd i'r staff fynd atynt yn gwbl gyfrinachol i drafod unrhyw bryderon.

Holwyd a oedd yn flaenoriaeth gorfforaethol bod pawb o'r staff yn cael eu gwerthuso, a beth oedd y trefniadau ar gyfer hynny. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod gwerthuso parhaus yn un o'r 9 ffrwd gwaith o fewn Cynllun Ffordd Gwynedd.
- Y bu'r drefn werthuso yn eithaf llafurus dros y blynyddoedd, ond bod gwaith ar droed bellach i lunio fframwaith newydd sy'n fwy hyblyg.
- Bod rhaid i'r drefn newydd weithio i bob gwasanaeth, o dimau sy'n cael cyfarfodydd un i un gyda'u rheolwyr yn fisol i weithlu sydd allan ar safleoedd, a ddim yn gweld eu rheolwr mor aml.

Mynegwyd gobaith y bydd y Strategaeth Llesiant yn codi'r morâl isel sy'n dal i fodoli ymhlith staff. O ran yr amgylchedd gwaith, mynegwyd siomedigaeth nad oedd cyfeiriad at y Cynllun Moderneiddio Swyddfeydd yn y Strategaeth, gan fod darpariaethau syml fel gofod i staff fynd am banded a pheiriannau dŵr ayb yn cyfrannu'n helaeth at lesiant. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Nad oedd y Cynllun Moderneiddio Swyddfeydd yn ymwneud â llesiant fel y cyfryw, a bod y Strategaeth Llesiant yn strategaeth gorfforaethol sy'n cynnwys pob gweithle, gan gynnwys cartrefi preswyl, ysgolion ayb.
- Bod y gwaith o foderneiddio Pencadlys y Cyngor wedi dechrau, gyda'r Adran Eiddo yn arwain ar y gwaith.
- Bod bwriad i greu ardal llesiant ar gyfer staff yn yr hen dderbynfa yn y Pencadlys. Ni ellid cadarnhau union amserlen y gwaith, ond gallai'r swyddogion ddilyn hynny i fyny ar ôl y cyfarfod.

Holwyd a oedd lle yn y Pencadlys i staff fynd i fwyta eu cinio, yn hytrach na gorfod bwyta wrth eu desgiau. Mewn ymateb, nodwyd bod y trefniadau yn amrywio o goridor i goridor, ond yn sicr bod bwriad i greu gofod corfforaethol ar lawr gwaelod y Pencadlys.

Holwyd a oedd yna staff yn dewis gweithio o adre oherwydd nad oeddent yn teimlo'n ddigon iach i ddod i'r gweithle a chymysgu gyda phobl eraill. Holwyd hefyd a welwyd mwy o iselder ers i bobl fod yn gweithio o adref. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod mwy a mwy o staff yn dod i mewn i'r gweithle bellach a bod llawer ohonynt yn adrodd eu bod yn teimlo'n well gan eu bod yn gallu cymysgu ag eraill.
- Bod nifer y cyfeiriadau llesiant ar gynnydd, ac er y gallai gweithio o adref fod yn ffactor o ran hynny mewn rhai achosion, nid oedd yna ystadegau ar gael i brofi hynny.
- Ei bod yn ofynnol bellach i staff swyddfa ddychwelyd i'r swyddfa 2 ddiwrnod yr wythnos ac eithrio mewn amgylchiadau eithriadol.

Mewn ymateb i'r sylwadau uchod, holwyd a fyddai'n bosib' edrych oes ymchwil wedi'i wneud gan brifysgolion neu gwmnïau i'r math yma o gwestiynau er mwyn gallu adnabod patrymau.

Nodwyd bod y pwysau gwaith ar staff yn cynyddu a holwyd a oedd gan y Cyngor bolisi corfforaethol neu bolisiâu adrannol sy'n edrych ar asesiadau baich gwaith. Mewn ymateb, nodwyd bod gan y Cyngor asesiadau risg straen ar gyfer unigolion a gwasanaethau, a phetai unigolyn yn teimlo eu bod dan bwysau oherwydd gormodedd gwaith, gellid trafod hynny fel rhan o'r asesiad risg straen.

Nodwyd y deallid bod mwy o bobl yn cymryd dyddiau salwch ers Cofid a holwyd a oedd yna ddata ar gael ynglŷn â hynny. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod data ar gael, ond bod oedi wedi bod o ran cael y data yn hanesyddol.
- Bod bwriad i sustem cofnodi absenoldebau newydd fynd yn fyw ar y sustem hunanwasanaeth i staff. Byddai'r sustem hon yn cynnig rhywfaint o hyblygrwydd, er enghraifft, petai unigolyn wedi gweithio adref 3 diwrnod o ddydd Llun i ddydd Mercher, a ddim yn teimlo'n ddigon da i ddod i mewn i'r swyddfa ar y dydd lau, gellid caniatáu iddynt weithio o adref ar y dydd lau hefyd, cyn belled â bod hynny'n cyd-fynd â gofynion y gwasanaeth.

PENDERFYNWYD

- 1. Derbyn yr adroddiad gan nodi'r sylwadau.**
- 2. Bod y Pwyllgor yn nodi pryder ynglŷn â'r lefelau uchel o absenoldebau staff ac yn gofyn bod diweddariadau ar y Strategaeth yn y dyfodol yn manylu ar ddata penodol, megis cymhariaeth dros gyfnodau, ac ati.**

9. SESIYNAU YMGYSYLLTU I DRAFOD POLISI IAITH ADDYSG GWYNEDD

Croesawyd Pennaeth Cyfundrefn Addysg Drochi Gwynedd i'r cyfarfod.

Cyflwynwyd – adroddiad yn gwahodd y pwyllgor i ethol 5 aelod i fod yn bresennol mewn sesiwn ymgysylltu i'w chynnal rhwng 1:30 a 3:30 ar brynhawn y 4ydd o Ragfyr i drafod ac i gasglu syniadau ac awgrymiadau ynglŷn â Pholisi Iaith Addysg Gwynedd, ac i ystyried a oes angen diwygio'r polisi yng ngoleuni canlyniadau Cyfrifiad 2021 a nifer o ddatblygiadau polisi ym maes iaith ac addysg ar y lefel genedlaethol.

PENDERFYNWYD ethol y Cynghorwyr Jina Gwyrfai, Elwyn Jones, Beth Lawton, Richard Glyn Roberts a Rhys Tudur i fynyachu sesiwn ymgysylltu i drafod Polisi Iaith Addysg Gwynedd ar y 4ydd o Ragfyr rhwng 1:30 a 3:30 y prynhawn.

Dechreuodd y cyfarfod am 10.30yb a daeth i ben am 12.40yp.

Cadeirydd